

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

„MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT“

Klára Fojtů

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Sochařství

Specializace Socha a Prostor

Bakalářská práce

„MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT“

Klára Fojtů

Vedoucí práce: Prof. akad. sochař Jiří Beránek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzita v Plzni

Plzeň 2020

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: Klára FOJTŮ

Osobní číslo: D17B0002P

Adresa: Majakovského 1633, Černošice, 25228 Černošice, Česká republika

Téma práce: MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT

Téma práce anglicky: THIS WORLD IS MY PLACE

Vedoucí práce: Prof. akad. sochař Jiří Beránek

Katedra výtvarného umění

Zásady pro vypracování:

Ve svých sochách – objektech bych chtěla vytvořit prostorové struktury, ve kterých vzniknou objemové útvary pro meditaci a klid, jenž každý v životě občas potřebuje. Touto tematikou jsem se zabývala i v jiných svých pracích. Bakalářskou práci bych chtěla tento cyklus završit.

Způsob, jímž bych chtěla své dílo realizovat jsou přírodní materiály – dřevo, kámen.

Cílem mé práce je možnost ověřit si, do jaké míry jsem schopná těmito přírodními materiály vyjádřit svůj tvůrčí záměr – projení materiálu s duchovním.

Výstupem bude prostorová plastika do výše až 4 metrů umístěna v exteriéru, pracovní model v měřítku 1:5, fotodokumentace s postupem práce a fotografie s výsledným prostorovým objektem.

Rozsahem mé průvodní zprávy budou minimálně 3 normostrany.

Seznam doporučené literatury:

LACOSTE, MICHEL CONIL. Dějiny umění č.10., Sochařství 20.století. Praha: Odeon, 1984, 57.stran, 2.vydání. ISBN: 80-242-0218-2
LYNTON, NORBERT., Umění 19. a 20.století. Umění světa. Praha: Artia, 1981, 191.stran. ISBN: 37-006-81

PEARSON, JAMES., Constantin Brancusi. Velká Británie: Crescent Moon Publishing, 180.stran. ISBN: 9781861712844

BEBB, LYNNE., A place in the wood: David Nash. Vydavatelství Gomer Press, 2011, 32.stran. ISBN: 9781848510982
VÝTVARNICKÉ KONFESE: ALEŠ VESELÝ, 26 minut 10 vteřin, internetové zdroje: Česká televize

STRUKTURA PRŮVODNÍ ZPRÁVY

1. POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

1 1/ Rešerše zvoleného tématu	1
1 2/ Reflexe a dokumentace procesu tvorby	2

2. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO ADJUSTACE

2 1/ Podrobný popis díla	3,4
2 1/A/ Deskripce zamýšleného vystavení	5
2 1/B/ Fotodokumentace zařazené do příloh	10

3. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura	6
b) Internetové zdroje	6

4. RESUMÉ

7,8

5. SEZNAM PŘÍLOH

9

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem své umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

.....

podpis autora

Plzeň, 21.července 2020

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu mého ateliéru, panu prof. akad. sochaři Jiřímu Beránkovi, za zodpovědné a ochotné vedení celé mé bakalářské práce.

Mé poděkování patří také doc. MgA. Benediktovi Tolarovi, za výtvarnou a technickou podporu během celého studia.

1) REŠERŠE ZVOLENÉHO TÉMATU

Několik let se věnuji práci se dřevem. Můj pracovní vztah k tomuto materiálu začal nepříjemným zážitkem při kácení stromů v lese za naším domem. Dívala jsem se, jak těžaři odvážejí velké silné kmeny a zůstává po nich nepořádek v podobě poházených několikametrových větví. Napadlo mě přetvořit tento chaos do objektu, který by mohl kolemjdoucí naopak potěšit.

Větve jsem nanosila do hlubokého příkopu a vytvořila z nich hnízdo o průměru cca 4 metry, které výškou přesahovalo okraje příkopu. Pro fotodokumentaci jsem oslovila kamarádku a pracovala jsem s ní jako s modelem, čímž jsem vnesla do hnízda život. Tento land art jsem vytvářela jako součást klauzurní práce na téma Místo klidu.

Druhou variantou na toto téma jsem ve stejném lese postavila Chrám s použitím suchých větví v kombinaci s větvemi olistěnými, které jsem našla opět jako „odpad“, po dřevorubcích. Větve jako sochařský materiál mě při této práci nadchly, nové nápady pak přicházely samy. Je to materiál lehce dostupný kdykoliv a v jakémkoliv množství, ekologický, čistě přírodní a odpovídá mému postoji k životnímu stylu.

Při další klauzurní práci jsem použila větve jako spojovací prostředek dvou „objektů“, kde jsem využila svých malířských zkušeností, neboť jsem na SUPŠ v Praze studovala malbu. Tady jsem poprvé použila propojení větví s masivní plochou dřeva. Následovaly menší modely jako návrhy pro bakalářskou práci.

Než začnu popisovat průběh své tvorby, chtěla bych se zmínit, proč jsem si vybrala téma Mé místo je tento svět.

Svoje rodiště si nemůžeme vybrat, do daného místa jsme vsazeni, ať se nám líbí nebo ne. Dětství je životní etapa, která silně ovlivňuje náš vývoj osobnosti. Každé dítě nejsilněji prožívá emoce a nejcitlivěji vnímá okolní prostředí. Ve chvíli, kdy si můžeme sami zvolit své místo pro život, máme již vytvořenou individualitu a čerpáme z prožitků.

K nejkrásnějším místům v mých vzpomínkách na dětství patří krajina na Šumavě, kam jsem s rodinou jezdila na prázdniny, ale také kraj mého bydliště, podbrdské lesy, okolí Berounky nebo různé horské oblasti, kde jsem se jako dítě účastnila mnoha horských túr.

Všechna oblíbená místa se vztahují k přírodě, nikoliv k městům. Z toho zřejmě vychází můj pocit sklíčenosti ve velkých městech.

Spěch, shon, odcizení, davy lidí vrážejících do sebe, nervozita.

Rozhodla jsem se pro toto téma, abych aspon částečně ze sebe dostala svoje pocity vycházející z míst, které ve mě vyvolávají úzkost.

2) POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

Horní část objektu, který jsem pojmenovala „Průnik“, znázorňuje ztíženou průchodnost úzkého prostoru, kličkování a uskakování mezi překážkami. Trny pronikající do prostoru mají evokovat agresi ve stavech tísně, jakoby do mě bodaly zvláštní hroty, před kterými hledám úkryt.

Útočiště se nachází v dolní části objektu jako přechodné místo k rychlému a naléhavému odtržení se od reality. Prostor je ovšem otevřen ze dvou stran, takže pocit úplného bezpečí schází.

Životní překážky ale nejsou jen projevem negace, mají hlubší smysl vnímat svět jako učitele, který nám zadává úkoly, abychom je dokázali překonávat. Život bez překážek ztrácí na významu a právě jejich překonávání nám dává největší pocit radosti.

Jak jsem již uvedla, průchodnost v úzké horní části objektu je ztížená, nikoli však neprůchodná. Po zdolání všech nástrah vede dál, do nového, neznámého prostoru jako tunel, na jehož konci je opět světlo, ale nevíme, jaká podívaná tam na nás čeká. K umocnění obtížného zdolání „terénu“ jsem nechala povrch objektu drsný, v hrubém opracování.

Oproti původnímu návrhu - modelu - je vrchní část pootočená o 90°. Z výtvarného hlediska jsem chtěla docílit, aby byla socha zajímavější z více stran a po obsahové stránce se nabízí průhled (průchod) na všechny 4 světové strany.

Podobný význam mají i menší modely. „Vratkost“ v sobě ukrývá nestabilitu, nejistotu, jakousi židli, na které se nedá sedět nebo stavbu, ve které jsme ze všech stran v ohrožení. V horní části vytváří plochy dřev stísněný prostor, tak jako v životě prožíváme ze všech stran tlaky.

Model s názvem "Obrana" vychází z pocitu potřeby vytvořit si kolem sebe ochranný štít, který mně dává zároveň sílu bránit se.

U modelu "Nestabilita" se objevuje zřetelné zjednodušení, trny se zmenšují a mají význam pouze jako čepy držící konstrukci objektu. Dominantním prvkem je šikmý trám znázorňující nestabilitu v jinak vertikálních a horizontálních směrech.

Na tomto posledním modelu jsem si vyzkoušela trochu jiný přístup. Forma je jednodušší, techničtější a v čistých tvarech.

Ráda bych dále rozvíjela práci oběma směry - sochou v interieru, ale současně i práci s landartem. V obou případech bych ráda využívala dřevo jako hlavní materiál. Při magisterském studiu bych ráda poznávala nové možnosti jak s tímto materiálem pracovat. V obou směrech mě oslovili dva umělci - Andy Goldsworthy a David Nash, kteří mě zároveň inspirovali v mé tvorbě.

Před několika lety jsem se poprvé setkala s landartem Andyho Goldsworthyho. Byla jsem nadšená možnostmi, které tento umělec představuje v rámci práce v přírodě. Nejvíce mě zaujalo, jak lze pracovat čistě s přírodním materiálem a nenosit do přírody nic, co tam nepatří. Propojování trny, slepování ledem, barvení horninou, využití tekoucí vody, růstu trávy, všechno plně v souladu s fungováním přírody, aniž by cokoliv v přírodě narušil. Hledala jsem další dokumenty o Andym Goldsworthym a zjišťovala, jak se dají tyto věci rozvíjet v ještě daleko monumentálnější díla, jako stěna poskládaná z kamenů bez slepovacího prvku, vlnící se interierem lesa, nořící se do vody a na protější straně jezera opět vylézá ven.

Poučitelná je jeho nesmírná trpělivost, bez níž by tato díla nemohla vzniknout. Kolik hodin stráví nad objektem, kde nepoužije provázek, hřebíky, lepidlo, aby vzniklo dílo neskutečně křehké a chvějící se při sebemenším dotyku. Kolikrát mu toto dílo spadlo a on znovu skládá, provlíká, spojuje, dokud se mu nepodaří dotáhnout práci do konce. Uvědomila jsem si, jak důležitá je trpělivost i pro jakoukoliv jinou práci. Aby mohla třeba jen myšlenka dozrát, potřebuje čas.

David Nash získal zkušenosti se dřevem už v mládí. Jeho otec vlastnil les a David mu od dětství pomáhal s údržbou. Dřevo se tak stalo hlavním výtvarným materiálem při jeho tvorbě. Tvaroval, prořezával, opaloval, ... následně vznikaly monumentální díla. Díky práci v lese měl vztah k propojení objektu s přírodou, vytvářel nádherné landarty i interiérové objekty a instalace.

Našel nový způsob úpravy povrchu opalováním, čímž dosáhl zuhelnatělé textury a v kombinaci s kresbou uhlím na papíru, docílil propojení sochy s obrazem ve stejném materiálu. Černá barva při tom působí velmi sugestivně.

Vzhledem k předchozímu textu, byla volba materiálu jasná. Na Pile jsem si nakoupila smrkové fošny různých průřezů pro vytvoření modelů. Upravila jsem délku podle potřeby. Modely měří od 80 cm do 100 cm. Pro spojovací kolíky - čepy jsem použila větve z ovocných stromů, které zůstali po podzimním prořezu jako odpad na zahradě. Je to tvrdé dřevo, tudíž se pro čepy velmi dobře hodí. Větve jsem povrchově opracovala na čisté dřevo, což krásně korespondovalo s barvou fošen.

Nařezala jsem si kolíky v délce cca od 5 do 10 cm a použila pro spojení jednotlivých dílů, kde jsem měla již dopředu navrtané díry.

Podle vybraného modelu s názvem Průnik, jsem si udělala technický rozkres s přesnými údaji velikostí. Musela jsem promyslet veškerou technologii a logistiku. Návrh byl původně zamýšlen do exteriéru. V blízkosti mého bydliště mě fascinuje jeden kopec, na němž si již delší dobu, na jeho horizontu, představuji monumentální objekt. Moje představa bakalářské práce je směřovaná do tohoto místa. Proto jsem zvolila maximální rozměry pro moji možnost manipulace. I z těchto důvodů se dá socha rozložit na několik částí, a proto je výhodou, že je pospojovaná čepy. Samotná socha měří kolem 3 metrů.

Opět jsem si na Pile koupila smrkové fošny a trámy různých průřezů, tentokrát 4 metrové. Na místě jsem si je musela rozříznout, aby se mi vešly do auta.

Na zahradě jsem si pak fošny i trámy nařezala na potřebnou velikost. Veškerý materiál jsem řezala ruční rámovou pilou, abych docílila co nejpřesnější míry.

Silnou vrstvou dispercolu jsem slepila plochy jednotlivých částí do 7 masivních bloků. Truhlářskými svorkami jsem stáhla trámy k sobě a 3 dny nechala důkladně proschnout. Mezitím jsem si opět nařezala odpadový materiál ze zahrady - větve z ovocných stromů, tentokrát silnější, o průměru cca 4 cm. Ty jsem opracovala na čisté dřevo a nařezala na délku až 25 cm.

Následovala úprava povrchu. Zvolila jsem hrubou strukturu. Všechny 7 bloků jsem z obou stran jsem zdrsnila pomocí řetězové pily. Dřevo jsem napustila rozpuštěným voskem s UV filtrem pro sjednocení a ochranu materiálu.

Aby byla stabilita pevnější, zkrátila jsem boční trámy o 20 cm, a tím jsem vytvořila tesařské spoje, kterými jsem sestavila celou konstrukci. Určitou část jsem musela ještě vydlabat dlátem, aby díly přesněji zapadly do sebe.

Závěrem jsem navrtala díry a propojila čepy.

Celá bakalářská práce byla fyzicky velmi náročná, ale byla to pro mě výzva vyzkoušet si svoje možnosti a zkušenosti.

3) SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. LACOSTE, MICHEL CONIL. Dějiny umění č.10., Sochařství 20.století. Praha: Odeon, 1984, 57.stran, 2.vydání. ISBN: 80-242-0218-2
2. LYNTON, NORBERT., Umění 19. a 20.století. Umění světa. Praha: Artia, 1981, 191.stran. ISBN: 37-006-81
3. PEARSON, JAMES., Constantin Brancusi. Velká Británie: Crescent Moon Publishing, 180.stran. ISBN: 9781861712844
4. BEBB, LYNNE., A place in the wood: David Nash. Vydavatelství Gomer Press, 2011, 32.stran. ISBN: 9781848510982

b) Internetové zdroje

1. VÝTVARNICKÉ KONFESE: ALEŠ VESELÝ, 26 minut 10 vteřin, internetové zdroje: Česká televize

4) RESUMÉ

The upper part of the object, which I named 'Intersection', shows the difficult passage of a narrow space, zigzagging and dodging between obstacles. Thorns penetrating space are supposed to evoke aggression in states of distress as if strange spikes are stabbing me from which I am trying to escape by finding a shelter.

The haven is located in the lower part of the object as a temporary space for a quick and urgent escape from reality. However, the space is actually open from two of its sides so the feeling of complete security is absent.

But obstacles in life are not just a sign of negation, they have a deeper meaning to perceive the world as a teacher who gives us tasks so that we can overcome them. Life without obstacles loses its meaning and it is the very act of overcoming them that gives us the greatest feeling of joy.

As I have already mentioned, the narrow upper part of the object is not easily passable but it is not completely impassable. After overcoming all the snares it leads on to a new unknown space, like a tunnel at the end of which there is light again but we do not know what exactly awaits us there.

To intensify the difficult overcoming of the "terrain" I left the surface of the object rough, harshly worked.

Compared to the original design - the model - the upper part is rotated by 90 °. From an artistic point of view, I wanted to make the sculpture more interesting from several sides and in terms of content, a view (passage) to all four cardinal points is created.

From the selected model called Intersection, I made a technical drawing with exact size data. I had to think about all the technology and logistics. The design was originally intended for the exterior. I am fascinated by one hill near my home and I have been imagining a monumental object on its horizon for quite some time. The idea of my bachelor's thesis is intended exactly for this place. Therefore, I chose the maximum dimensions for me to be able to move it. For the same reasons the statue

can be divided into several parts so the fact that it's connected by pins is its advantage. The statue itself is about three meters high.

To strengthen the stability I shortened the side beams by 20 cm, thus creating carpentry joints with which I assembled the entire structure. I also had to carve out certain parts with a chisel so that it would fit together more precisely. Finally, I drilled holes and connected the pins.

The whole bachelor thesis was physically very demanding but it was a challenge for me to try out just how far I can go.

5) SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1: Fotodokumentace

Příloha 2: CD obsahující soubor Bakalářská práce

Příloha 1.- 2.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „HNÍZDO“

Foto vlastní

Příloha 3.- 4.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „HNÍZDO”

Foto vlastní

Příloha 5.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „HNÍZDO“

Foto vlastní

Příloha 6.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „HNÍZDO“

Foto vlastní

Příloha 7.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „HNÍZDO“

Foto vlastní

Příloha 8.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „CHRÁM“

Foto vlastní

Příloha 9.

KLAUZURNÍ PRÁCE LAND ART „CHRÁM“

Foto vlastní

Příloha 10.

KLAUZURNÍ PRÁCE

BAREVNÁ SOCHA „PROPOJENÍ“

Foto vlastní

Příloha 11.

MODEL S NÁZVEM „PRŮNIK“

Foto vlastní

Příloha 12.

MODEL S NÁZVEM „PRŮNIK“

Foto vlastní

Příloha 13.

MODEL S NÁZVEM „VRATKOST“

Foto vlastní

Příloha 14.

MODEL S NÁZVEM „VRATKOST“

Foto vlastní

Příloha 15.

MODEL S NÁZVEM „OBRANA“

Foto vlastní

Příloha 16.

MODEL S NÁZVEM „OBRANA“

Foto vlastní

Příloha 17.

MODEL S NÁZVEM „NESTABILITA“

Foto vlastní

Příloha 18.

MODEL S NÁZVEM „NESTABILITA“

Foto vlastní

Příloha 19.

MODEL S NÁZVEM „NESTABILITA“

Foto vlastní

Příloha 20.

MODEL S NÁZVEM „NESTABILITA“

Foto vlastní

Příloha 21.

PRŮBĚH BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Foto vlastní

Příloha 22.

PRŮBĚH BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Foto vlastní

Příloha 23.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT

Foto vlastní

Příloha 24.

VIZUALIZACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Foto vlastní

